PARTION JÄSENYYSKÄSITYS: SELVITYS JA TOIMENPIDE-EHDOTUKSET

Johdanto

Partion jäsenyyskäsitys -selvityksen tarkoituksena oli tutkia, onko partion jäsenyyden määritelmä ajanmukainen ja tukeeko se partioon liittymistä sekä partiossa toimimista yleisesti. Samalla selvitettiin miten partion jäsenmaksujen ja tapahtumamaksujen periaatteet koetaan, ja onko niissä muuttamisen tarvetta. Selvitysprojekti oli yksi SP-FS:n hallitusohjelmaprojekteista ja se toteutettiin vuoden 2019 aikana. Selvityksessä on nostettu esiin havaintoja jäsenyyteen ja siihen liittyvien maksujen hyvistä ja huonoista puolista. Näiden pohjalta työryhmä ehdottaa muutamia toimenpiteitä jäsenyyskäsityksen kehittämiseksi.

Suomen Partiolaisten osalta partioon liittymistä, partion jäsenyyttä sekä partiolaisuuden ja jäsenyyden suhdetta määrittävät nykyisellään lähinnä *SOPU – Keskusjärjestön ja piirien työnjaon käsikirja* sekä *Partiotoimintaan tutustumisen periaatteet*. SOPU määrittelee partioon liittymisen seuraavasti: *”Lippukunta on partiotoiminnan perusta. Lapset, nuoret ja aikuiset tulevat mukaan partiotoimintaan liittymällä lippukunnan jäseneksi. Partiopiirit ja keskusjärjestö ovat olemassa tukeakseen lippukunnissa tapahtuvaa partiokasvatusta.”*. Lisäksi Partioneuvoston II/2015 tekemä päätös partion jäsenyyskäsityksestä asettaa tavoitteeksi, että *”partion jäseniä ovat vain henkilöt, jotka maksavat SP:n, piirin/FiSSc:n sekä tarvittaessa lippukunnan jäsenmaksut tai henkilöt, joilla tämä maksuvelvoite on, mutta jotka on siitä piirihallituksen päätöksellä vapautettu”.*

Partiotoimintaan tutustuminen ennen liittymistä on määritelty seuraavasti: *”Ei-vielä-partiolaisen (EVP:n) määrittelyssä olennaista on linjata mahdollisimman selkeästi, mikä on partiotoimintaan tutustumista ja mikä puolestaan jäsenyyden vaatimaa toimintaa. Määrittelyssä ei ole olennaista niin sanottu ”koettu partiolaisuus”, vaan jäsenyys, joka määräytyy jäsenmaksun maksamisella ja kirjautumisella jäsenrekisteriin”.* SP-FS:n laatimat *Partiolippukunnan mallisäännöt* ohjaavat lippukuntien jäsenyysmäärittelyä. Jäsenmaksu on määritelty Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry:n, A-jäsenten ja lippukuntien säännöissä, ja sen suuruus määritellään edellä mainittujen yhdistyksien varsinaisissa kokouksissa. *Partion vapaaehtoistoiminnan linjaukset* -dokumentti määrittelee aikuisten toimintaa ja vapaaehtoistyön periaatteita partiossa. Lisäksi *Partiotoimintaan tutustumisen periaatteet* linjaavat nykyisellään myös aikuisen tutustumisen partioon sekä mahdollisuuden osallistua vapaaehtoistoimintaan.

Työryhmän laatima selvitysraportti sisältää kuvauksen toimeksiannosta, selvityksessä tiedon keräämiseksi käytetyt menetelmät, selvityksen tulokset ja niiden perusteella tehdyt johtopäätökset. Raportissa kuvataan partion jäsenyydenhallintaa ja sen kehittämistä. Näiden lisäksi raportissa ehdotetaan muutamia toimenpiteitä partion jäsenyyskäsityksen kehittämiseksi. Lopussa kuvataan vielä projektin aikataulu, työryhmän jäsenet sekä raportin liitteet.

Toimeksianto

Projektikuvaus:

- Projektissa tutkitaan, miten partion jäsenyys määritellään ikäkausissa ja kuinka partion vapaaehtoisuus määritellään. Projektissa kartoitetaan myös partiolaisten ja partion vapaaehtoisten jäsenyystarpeita.
- Projektissa tutkitaan myös, kuinka eri ryhmien jäsenmaksut ja tapahtumien osallistumismaksut määräytyvät. Tarkoituksena on myös selvittää, edellyttääkö vapaaehtoistoiminta partiossa jäsenmaksun maksamista.

Tavoitteet:

- Kevät 2019: Tutkitaan ja selvitetään mahdollisuudet hallinnollisesti, teknisesti ja juridisesti. Selvitys perustuu myös benchmark-kohteisiin.
- Syksy 2019: Selvitys ja toimenpide-ehdotukset käsitellään partioneuvoston syyskokouksessa 2019, joka päättää jatkotoimenpiteistä.
- Vuosi 2020: Kehitysprojekti, joka perustuu partioneuvoston syyskokouksen päätöksiin.

Toiminta- ja menettelytavat:

- Projektin ensimmäinen vaihe on tutkimusvaihe, jonka tulokset määräävät seuraavien vaiheiden luonteen.

- Jäsenten mielipiteiden selvittäminen joko työpajoihin tai kyselyihin perustuen.
- Valiokuntien asiantuntemuksen hyödyntäminen osana selvitystä ja osallistamista.
- Partioneuvoston tahtotilan muodostaminen. Työskentelyssä huomioidaan yhteistyö strategiaprojektin kanssa

Projektiin osallistuvat ryhmät:
- Suomen Partiolaisten hallitus ja partioneuvosto, vapaaehtoistuen, aluetyön ja talouden valiokunnat, varsinaiset jäsenet ja ulkoiset asiantuntijat

Mittarit:
- Tutkimustulokset ja niihin pohjautuvat toimenpide-ehdotukset ovat valmiit aikataulun mukaisesti.

Menetelmät

Selvitys partion jäsenyyteen liittyvistä kysymyksistä tehtiin seuraavilla menetelmillä:

Lippukuntahaastattelut

Työryhmä aloitti selvityksen haastattelemalla lippukunnat yhtenäisen kysymyspatteriston avulla. Haastatteluilla pyrittiin saamaan lippukunnilta ennakkotietoa jäsenyyskyselyä varten, hakemaan partion jäsenyyden rajapintoja lippukunnissa, selvittämään lippukuntien jäsenyys- ja maksukäytäntöjä sekä testaamaan jäsenyyteen liittyviä ennakko-oletuksia. Haastattelut toteutettiin huhti-toukokuussa 2019. Lippukunnat valittiin erilaisten taustojen perusteella. Mukana oli 15 kpl eri tavoin profiloituneita pieniä ja suuria lippukuntia sekä maaseudulta että kaupungeista. Haastattelurungossa oli kysymyksiä osallistumismaksuista lippukunnan tapahtumien tekijöille ja lippukunnan maksuista yleisesti, arvokysymyksiä suurempien tai pienempien tapahtuma- ja jäsenmaksujen kohdentamisesta jollekin jäsenryhmälle esim. ikäkauden tai työpanoksen mukaan, sekä kysymyksiä partion jäsenyyden luonteesta, uusien partiolaisten rekrytoinnista, aikuisista vapaaehtoisista tai tukijäsenistä lippukunnassa, partioon tutustumisesta, perhepartiosta ja jäsenmaksusta yleisesti. Haastateltavat lippukunnat jaettiin tasan työryhmän kesken. Haastattelut pyrittiin suorittamaan kasvotusten, mutta käytännön syistä osa tehtiin puhelimitse.

Muiden järjestöjen vertailu

Työryhmä teki vertailua muiden järjestöjen jäsenyyksistä. Vertailtaviksi valikoituivat Suomen Lukiolaisten Liitto (SLL), Suomen Punainen Risti (SPR), Marttaliitto, Suomen Palloliitto, 4H, Ruotsin Partiolaiset eli Scouterna, Luonto-Liitto, Nuoret Kotkat, Suomen Luonnonsuojeluliitto, Suomen Latu, NMKY, Royal Rangers, FinFami, Purjehdusseurat, Jääkiekkoliitto ja Suunnistusliitto. Järjestöistä selvitettiin organisaatiomallia, yksilön jäsenyyden pohjaa, jäsenyystyyppiä, jäsenyysluokkia sekä jäsenmaksulla saatavia palveluja. Näistä FinFami, Suomen Latu ja SPR haastateltiin tarkemmin. Yhtä selvää suuntaa partion jäsenyyden kehittämiselle ei muista järjestöistä löytynyt. Vertailusta kävi ilmi, että Suomen Partiolaisten jäsenyydenhallinta on tällä hetkellä hyvällä tasolla moneen muuhun järjestöön verrattuna.

Sähköinen jäsenyyskysely

Sähköinen jäsenyyskysely toteutettiin 10.-24.9.2019, ja se lähetettiin otannalla 5000:lle yli 18-vuotiaalle partiolaiselle. Kyselyyn vastasi yhteensä 578 eri-ikäistä partiolaista, jotka toimivat lippukunnissa, aluejärjestöissä, A-jäsenissä tai keskusjärjestössä. Vastauksia tuli jokaisen A-jäsenen alueelta. Jäsenyyskyselyn kysymysten laadintaan saatiin näkökulmia lippukuntahaastatteluiden perusteella. Kysymykset käsittelivät partion merkityksellisyyttä vastaajalle, partion jäsenyyttä, jäsenmaksun maksuperusteita ja suuruutta eri ikäkausille, partioon tutustumista ja perhepartiota. Lisäksi vastaajilta kysyttiin taustatietoina piiri, merkittävimmän pestin sijainti (lpk, aluejärjestö, piiri/FiSSc, keskusjärjestö) ikä, ammatti, koulutustausta sekä partiossaoloaika. Taustamuuttujien perusteella vastaajaryhmiä pystyttiin erottelemaan ja vertaamaan toisiinsa.

Skenaario-työskentely partion maksuista

Työryhmä laati keväällä kokouksessaan erilaisia vaihtoehtoisia perusskenaarioita partion jäsenyyden kehittämiseksi. Skenaarioita oli yhteensä kahdeksan: kaikille samat maksut A-jäseniä myöten, nykyinen jäsenmaksumalli, kaikilla (ikäkausilla) yksilölliset maksut, ”aikuisrekry” eli aikuisille halvemmat maksut, tapahtumien tekijöille ilmaiset

maksut, tekijöille palkan maksaminen, ”all-inclusive” eli yksi isompi maksu, joka kattaa kaikki palvelut sekä käytön mukaiset maksut (esim. 10-kerran kortti). Skenaariot perustuivat arvioihin jäsenyyden nykyisistä kynnyksistä, jonkin ajatellun ongelman kuten uusien aikuisten rekrytoinnin ratkaisemiseen sekä kokonaan uusiin lähestymistapoihin partion jäsenyyteen.

Skenaariot täydennettiin syksyllä lippukuntahaastatteluista, muiden järjestöjen vertailusta ja jäsenyyskyselystä saaduilla tiedolla. Näiden pohjalta toteuttamiskelpoisimmaksi valikoitui kaksi skenaariota – pysyminen nykyisessä jäsenyysmallissa tai sallimalla tapahtumien tekijöiden halvemmat osallistumismaksut eli aktiivisuudesta palkitseminen. Näihin kahteen skenaarioon pohjautuvat myös työryhmän toimenpide-ehdotukset.

Partion jäsenyydenhallinta

Työryhmän tekemän jäsenyyskäsitys-työn rinnalla keskustoimiston toimesta määriteltiin partion jäsenyydenhallinnan tavoitteita ja sen kehittämistä. Merkittävimpänä uutena työvälineenä luotiin Partiolaisen jäsenpolku, joka auttaa hahmottamaan jäsenyyden hallintaan liittyviä kriittisiä kontaktipisteitä.

Suomen Partiolaiset varmistaa jäsenyydenhallinnalla eli tiedonhallinnan organisoinnilla ja tietosuojaperiaatteilla, että jäsentieto on laadukasta ja että sitä käsitellään laillisesti ja luotettavasti. Partiolaiset hallitsevat jäsenyyttään digitaalisesti jäsenpolun alusta loppuun saakka, mikä vähentää palvelupyyntöjen käsittelyä eli jäsenpalvelun työmäärää. Partiolaisten asiointipalvelu on jäsenyydenhallinnan työväline. Partion jäsenyydenhallinta perustuu Suomen Partiolaisten tuottamiin digitaalisiin palveluihin sekä jäsentiedon analysointiin ja raportointiin. Jäsenyydenhallinnan tarkoituksena on tuottaa reaaliaikaista jäsentietoa partion käyttöön. Jäsenyydenhallinta perustuu paljolti partiolaisten itse tekemään jäsenrekisterin päivitykseen ja siihen tulee tarjota jatkuvaa tukea sekä koulutusta.

Partiolaisen jäsenpolku on (palvelumuotoilun) työväline, joka tukee datan ja digitaalisuuden hyödyntämistä partion jäsenyydenhallinnassa ja jäsenpalveluissa. Se antaa mallin testata uusia toiminnallisuuksia (Kuksa, partio.fi), suunnitella palvelu- ja viestintäprosessien automatisointia sekä dokumentoida Suomen Partiolaisten ja paikallisten partiolippukuntien jäsenpalveluyhteistyötä. Jäsenpolun määrittelyn tarve konkretisoitui Partion tulevaisuusseminaarissa 21.-22.9.2019.

Selvityksen tulokset

Lippukuntahaastattelut

Työryhmällä oli etukäteen oletus, että jäsenmaksu olisi yleinen este aikuisen partioharrastukselle. Haastattelut osoittivat tämän kuitenkin vääräksi - haastatteluissa toistui, ettei jäsenmaksu estä aikuisen partioharrastusta tai vaikeuta rekrytointia, kunhan se viestitään avoimesti ja ajoissa. Perhepartiolaisille kuitenkin toivottiin yhteistä jäsenmaksua ja huomiona nousi, että joskus perheet jäävät tapahtumista pois, koska osallistumismaksut kaikilta yhteensä nousevat liian korkeiksi. Perhepartion vanhempien on lisäksi vaikea nähdä itseään partion jäseninä ja jäsenmaksun maksajina, koska he kokevat olevansa ensisijaisesti tukemassa lapsensa harrastusta.

Ikäkausien välisen jäsenmaksujen porrastamisen sijaan monessa lippukunnassa toivottiin mahdollisuutta maksaa jäsenmaksu osissa. Tärkeänä koettiin, että jäsenmaksu on mahdollisimman yksinkertainen ja oikeudenmukainen kaikille. Jäsenmaksun toivottiin myös perustuvan aikaan eikä osallistumiskertoihin. Myöskään erilaiset konkreettiset vastikkeet eivät nousseet merkittävästi esille haastatteluissa. Alennus Scandinavian Outdooriin koettiin hyväksi, mutta jäsenmaksulla saatavaa materiaalista etua ei korostettu. Nykyisten partiolaisten kokemuksella partion jäsenmaksun ei tarvitse tuoda kasapäin etuja. Partion jäsenyyden ja jäsenmaksun nykymalli koettiin hyväksi. Jäsenyyden haasteet nähtiin enemmän henkisen sitoutumisen puolella kuin teknisissä seikoissa.

Sähköinen jäsenyyskysely

Jäsenyyskäsitykseen liittyvistä väittämistä haluttiin kysyä myös jäsenistöltä ja tätä varten tehtiin kyselytutkimus yli 18-vuotiaille jäsenille. Lähes kuudensadan vastauksen joukosta ei noussut esiin järisyttäviä yllätyksiä. Vastaukset myötäilivät vahvasti olemassa olevaa mallia, mutta myös muutamille uusille avauksille voisi olla tilausta.

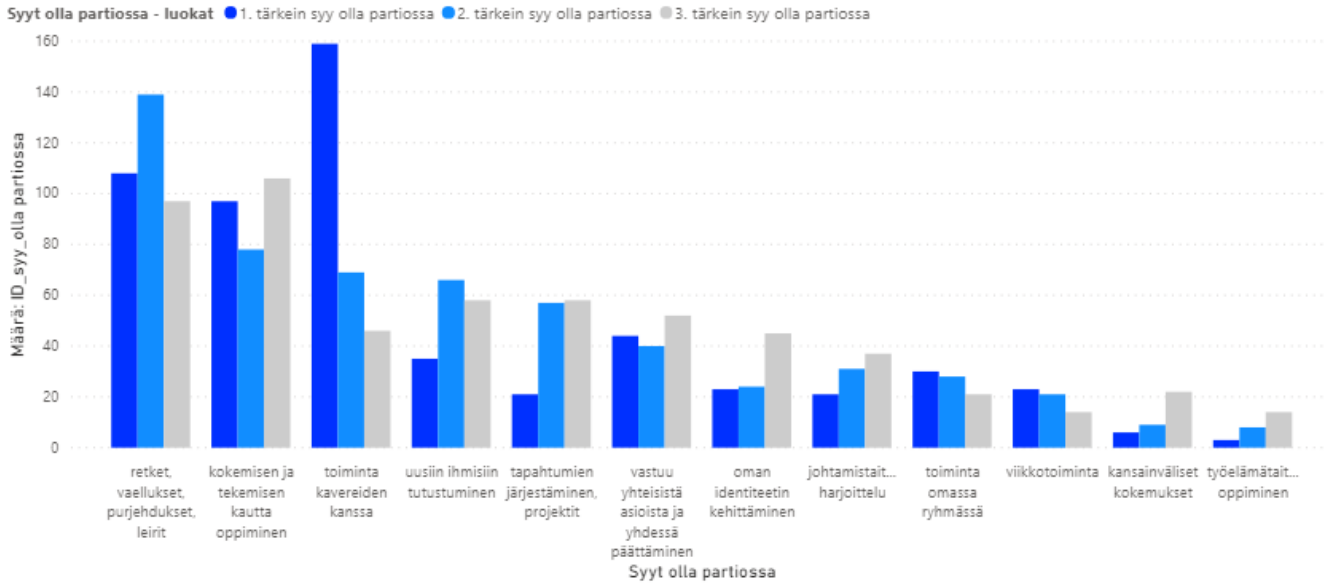

Kuva 1: Syyt olla partiossa

Kyselyssä kysyttiin tärkeimpiä syitä olla mukana partiossa. Kuva 1 esittää syyt järjestettynä kaikkien kolmen syyn yhteistuloksen mukaan – yksittäiset palkit kertovat kunkin syyluokan maininnat. Reilusti yli puolet (347/570) on nostanut kolmen tärkeimmän syyn joukkoon retket, vaellukset, purjehdukset ja leirit. Useimmin kaikkien tärkeimmäksi yksittäiseksi syyksi olla mukana partiossa nousi toiminta kavereiden kanssa.

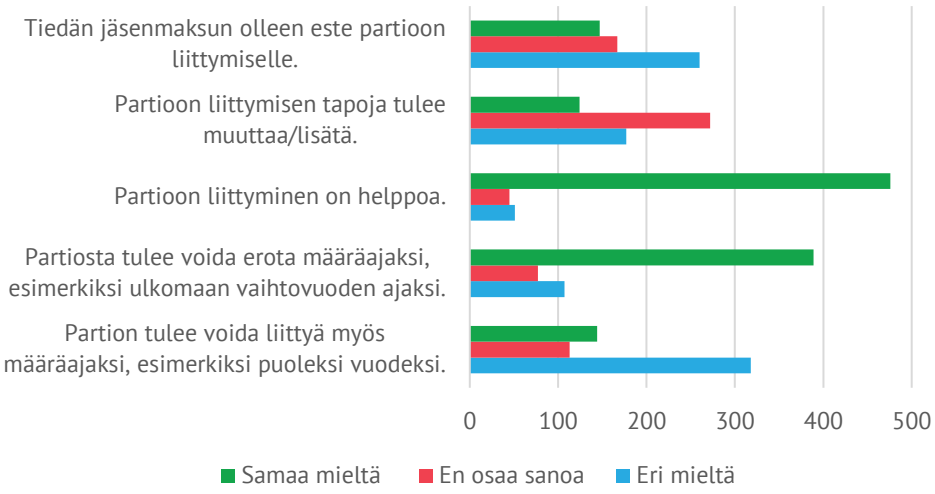

Kuva 2: Partioon liittyminen

Kyselyn tulosten perusteella jäsenmaksun suuruuden ei koeta oleva este liittymiselle eikä liittymistäkään pidetä vaikeana. Vastausten perusteella jäsenistössä kaivataan mahdollisuutta olla tauolla partiosta. Valtaosa vastaajista on kuitenkin myös sitä mieltä, ettei partioon tarvitse voida tulla määräajaksi. Toisaalta melkein kolmannes vastaajista näkisi senkin mahdolliseksi.

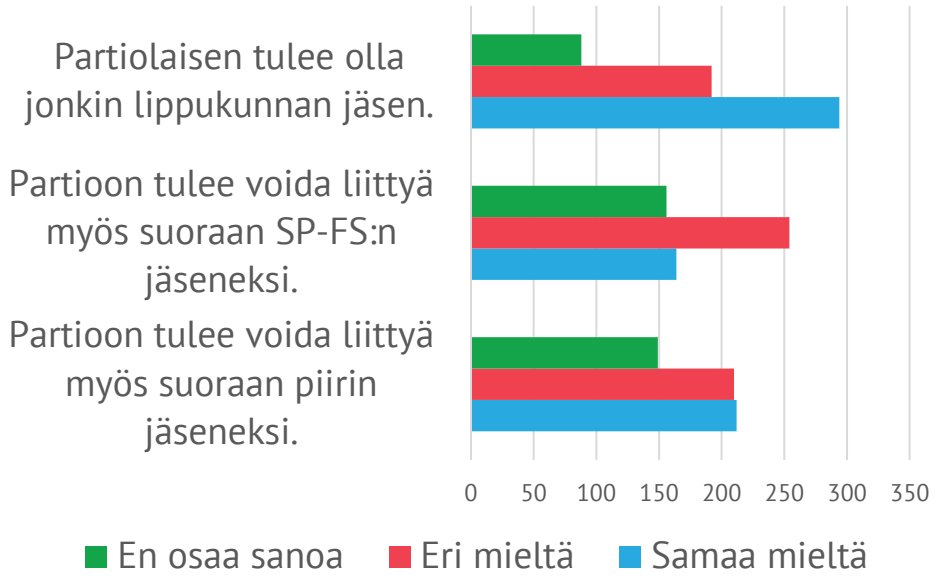

Kuva 3: Partion jäsenyys

Lippukunnan jäsenyys nähdään selkeästi suosituimpana tapana olla ja harrastaa partiossa, mutta melko monen mielestä myös pelkkä piirin tai SP:n jäsenyys voisi olla mahdollista.

Taustamuuttuja-analyysi ei tuonut merkittäviä eroja vastauksiin. Kyselyn tuloksia ja niistä tehtyä analyysiä on kuvattu tarkemmin liitteissä.

Muiden järjestöjen vertailu

Muita järjestöjä tavatessa saimme hyviä esimerkkejä jäsenyyden toteuttamisesta, mutta samalla saimme vahvistusta siihen, kuinka hyvällä tolalla jäsenyys partiossa on. Aina on varaa kehittää ja työstää mallia paremmaksi, mutta isossa kuvassa jäsenyys on hyvin ja perustellusti partiossa mietitty. Yksi yhtenäinen jäsenrekisteri, joka on käytössä keskusjärjestössä, piireissä ja lippukunnissa, on partion vahvuus. Esimerkiksi Suomen Ladulla ja FinFamilla jäsenhallinta oli vasta kehitteillä digitaaliseen suuntaan. Suomen Ladun yhdeksi vahvuudeksi nousi jäsenlehti ja mutkaton osallistuminen tapahtumiin myös ilman jäsenyyttä.

SPR:llä vapaaehtoisen mukaan tuleminen ja sitouttaminen on mietitty hyvin pitkälle ja se toimii hyvin. Vapaaehtoiselle tarjottavat tehtävät ovat selkeitä ja yksinkertaisia, ja niistä vapaaehtoinen saa vahvan tunteen hyvänte kemisestä. Vapaaehtoistyön markkinointiin ja koulutukseen on selkeät toimintatavat. Yhtenä huomiona SPR:n vapaaehtoisten keski-ikä on korkeampi kuin partiossa.

Muissa järjestöissä oli enemmän erilaisia jäsenyyksiä kuin partiossa, mm. nuorisojäsenyys, opiskelijajäsenyys ja perhejäsenyys. Koska partion kohderyhmää ovat 7-22-vuotiaat, työryhmä pohti, että meillä samansuuruinen jäsenmaksu on perusteltu ohjelmalla, ja mahdollisen jäsenmaksuvapautuksen avulla myös haasteellisessa taloustilanteessa elävät opiskelijat voivat jatkaa partiota. Opiskelu ei automaattisesti tarkoita vähävaraisuutta.

Skenaario-työskentely partion maksuista

Partion maksuja käsitelleissä skenaarioissa oli arvioitu useita erilaisia vaihtoehtoja, mutta niiden pohjalta päädyttiin ehdottamaan vain maltillisia uudistuksia, koska lippukunnissa koettiin nykymalli toimivaksi ja hyväksi. Erilaiset jäsenmaksut koettiin käytännön toteutukseltaan hankalaksi ja helposti epäreiluksi. Jäsenmaksuvapautus mahdollistaa osallistumisen myös niille, joille partion jäsenmaksu on liian kallis. Aikuisten jäsenmaksualennuksissa jouduttaisiin arvottamaan, mikä tekeminen lopulta on tarpeeksi suurta alennuksen saamiseksi.

Vastauksissa toivottiin alennuksia tapahtumien tekijöille, mutta samaan aikaan oltiin hyvin solidaarisia muille osallistujille. Ajatus siitä, että joku toinen osallistuja maksaisi tekijän maksun, tuntui jälleen epäreilulta, mutta jonkinlaista helpotusta tekijöiden tapahtumamaksuihin haluttiin kuitenkin mietittävän. Ehdoton ei tuli "käyttökertoihin" perustuvalle jäsenyydelle, koska se vaatisi lippukunnilta enemmän osallistujien seuraamista, eikä se myöskään sovellu partio-ohjelmaan. Samoin tekijöiden palkkaaminen koettiin ristiriitaiseksi vapaaehtoistyön kanssa, eikä partion perustumisesta vapaaehtoisuuteen haluta luopua.

Leirimaksujen vertailua

	Suurleiri	Piirileiri
Osallistuja	13000	3000
Johtaja	10	10
Päälliköt	50	40
Mestarit	200	100
Suurtapahtumaan pestatut	2000	400
Leirilippukunnan johtajat	1000	400
Leirimaksu	225,00 €	200,00 €
Vain leiriläinen maksaa osallistumismaksun	**281,42 €**	**296,25 €**
erotus	56,42 €	96,25 €
Keskeiset tekijät eivät maksa osallistumismaksua	**228,66 €**	**233,88 €**
erotus	3,66 €	33,88 €
Keskeiset tekijät ja leirilippukunnan johtajat ei maksa osallistumismaksua	**243,90 €**	**261,40 €**
erotus	18,90 €	61,40 €

Kuva 4: Leirimaksun suuruudet

Yllä on kuvattu kuvitteellisilla tapahtumilla leirimaksun osuuden suuruuden vaikutuksia, riippuen kuka maksaa leirimaksun. Laskelma havainnollistaa tekijöiden tapahtumamaksun 100%-alennuksen aiheuttamaa muutosta muiden osallistujien maksuihin. Osallistujamäärältään suurempi tapahtuma tarkoittaa pienempää vaikutusta muiden osallistujien maksuihin.

Johtopäätökset

Yleisesti selvityksen tuloksista ja johtopäätöksistä on todettava, että nykymallin haastaminen on vaikeaa ilman selkeästi esitettyjä vaihtoehtoja. Nykymallin ollessa totuttu ja suhteellisen toimiva, on esimerkiksi lippukuntien vaikea katsoa asiaa ulkopuolelta ja antaa kehitysehdotuksia. Luova ajattelu jäsenyyden suhteen on vaikeaa ja suuret muutokset koetaan vaikeiksi. Silti selvityksen myötä nousi esiin joitakin uusia ajatuksia. Tässä luvussa on esitelty eri tietolähteistä kerätyn datan perusteella tehtyjä johtopäätöksiä.

Partion jäsenyyden määritelmä

Lippukuntahaastattelut ja jäsenyyskyselyn vastaukset korostivat partiolaisuuden kokemuksen subjektiivisuutta, eli jokaisen omaa kokemusta partiolaisuudesta. "Kerran partiolainen, aina partiolainen" määritelmä sai paljon kannatusta. Partiolaisuus tarkoittaa tässä eri asiaa, kuin partion jäsenyys, joka viittaa aktiiviseen osallistumiseen partiotoimintaan sekä oikeuteen jäsenetuihin ja -palveluihin. Järjestönä partio tarvitsee myös partiolle

myötämielisiä, mutta varsinaisen toiminnan ulkopuolella olevia ihmisiä. Tällaisen henkilön kokemusta partiolaisuudesta ei ole syytä vähätellä vaan pyrkiä mieltämään partiolaisuus ennemmin mielentilana ja partion arvopohjan ymmärtämisenä, kuin jäsenyydestä nousevana statuksena. Toisaalta selvityksen tulosten perusteella partiolaisuutta ja partion jäsenyyttä pidetään laajalti synonyymeina.

Partion jäseneksi eli jäsenetujen piiriin kuuluvaksi henkilöksi on edelleen syytä määritellä vain partion jäsenmaksun kuluvan vuoden ajaksi maksanut henkilö. Tämä on myös nykyisen *Partiotoimintaan tutustumisen periaatteet* -dokumentin määritelmä. Työryhmä kävi paljon keskusteluja siitä, pitäisikö jäsenyyden määritelmää laajentaa esimerkiksi ”kevyt-partiolaisuuteen” erityisesti aikuisten osalta, mutta sen todettiin tuovan enemmän ongelmia kuin ratkaisuja. Partion jäsenellä on oikeus tiettyyn tukeen ja palveluun järjestön osalta, jolloin olisi haastavaa rajata ”kevytjäsenen” saamaa tukea ja palveluita. Partion oletetaan lisäksi pysyvän edelleen edullisena harrastuksena, eikä ”kevytjäsenen” pienemmällä maksulla uskota saavutettavan merkittävää lisäystä esimerkiksi partiolle tehtävään vapaaehtoistyöhön. Jatkossakin partio perustuu sekä harrastuksena että vapaaehtoistyönä nimenomaan vapaaehtoisuuteen, jolloin jokainen saa itse valita miten paljon siihen käyttää aikaa ja onko se projektiluontoista vai jatkuvaa. Partion tulee pystyä houkuttelemaan uusia lapsia, nuoria ja aikuisia mukaan toimintaan, mutta partion jäsenyyttä ei voida pitää laajemmin esteenä tähän. Työryhmä ei näin ollen nähnyt tarvetta muuttaa PN II/2015 tekemää partion jäsenyyden määritelmää. Partion tekemä aktiivinen jäsenviestintä sekä selkeät jäsenprosessit ehkäisevät pääosan jäsenyydessä koetuista haasteista.

Partion merkitys

Jäsenyyskyselyn ja lippukuntahaastatteluiden perusteella voidaan todeta, että merkittävimpänä partiossa olemisen syinä pidetään kavereiden kanssa tekemistä, uuden oppimista sekä tapahtumia. Ensimmäisinä partiovuosina korostuu uuden oppiminen ja tapahtumat, myöhemmin ystävät. Näin ollen voidaan todeta, että mikäli johonkin on syytä jatkossakin panostaa, niin tapahtumat, niissä oppiminen ja yhteisöllisyys ovat partion ydintoimintaa. Arvopohja ja päämäärä näkyivät piiri- ja keskusjärjestötason vapaaehtoisten vastauksissa, mutta lippukuntatasolla konkretia (partiomenetelmä) koettiin tärkeämpänä. Kun vaihtoehtoja piti priorisoida, niin KV-kokemukset ja työelämätaidot saivat vähiten vastauksia. Uuden oppiminen ja kokeminen voidaan toki käsittää yläkäsitteinä, joiden sisään KV-kokemukset ja työelämätaidot kuuluvat. Partio sai omalta jäsenistöltä kysyttäessä korkean asiakastyytyväisyys-lukeman (67) eli miten todennäköisesti vastaaja suosittelisi partiota ystävälleen.

Partioon liittyminen

Tulosten perusteella partion jäsenmaksua pidetään nykyisellään yksinkertaisena, selkeänä ja edullisena. Esimerkiksi ikäkausikohtaisuus voisi tarkoittaa monimutkaisempaa järjestelyä. Jäsenmaksun suuruuden ei koeta merkittävästi vähentäneen partioon tulijoiden määrää. Toisin sanoen, kyselyn ja lippukuntahaastattelujen perusteella partioon liittymisen esteenä ei ole laajasti jäsenmaksu. Myöskään partion arvopohja ei nykyisellään ole liittymisen este. Yleisin ongelma uusien jäsenien liittymisen osalta vaikuttaa olevan lippukuntien suunnitelmattomuus uusien jäsenten hankinnassa ja pidossa. Nykyinen EVP-käytäntö nähdään varsin toimivaksi liittymisen tukena, eikä esimerkiksi kolmea suurempaa määrää tutustumiskertoja koeta normaalisti tarvittavan. Lippukunnat tunsivat *Partiotoimintaan tutustumisen periaatteet* kohtalaisen hyvin ja tuntuivat osaavan soveltaa niitä tarpeen mukaan. Eivielä-partiolaisen (EVP) määritelmänä pidetään yleisesti partioon tutustujaa, asiantuntijaa tapahtumassa tai silloin tällöin avustamaan tulevia vanhempia. Osa partiolaisten huoltajista ei kuitenkaan halua itse olla partiolaisia, mutta käyvät avustamassa useammin kuin kolme kertaa. Tämän voisi päivittää *Partiotoimintaan tutustumisen periaatteisiin*. Selvityksen ohessa laadittu *Partiolaisen jäsenpolku* konkretisoi ongelmapisteitä myös liittymisen osalta ja selvästi helpoimmin korjattava kipupiste olisi parantaa partioon haluavien kontaktointia.

Partion jäsenyys aikuisena

Partiossa vapaaehtoisena toimimisen nykyistä perusperiaatetta, eli partion jäsenyyttä, halutaan tulosten ja työryhmän tekemän analyysin perusteella jatkossakin vaalia. Partion jäsenyyden hyöty korostuu erityisesti lippukunnissa tehtävässä kasvatustyössä, johon on pystyttävä jatkossakin suuntaamaan kaikki mahdollinen piirien ja keskusjärjestön tuki ja jäsenyyteen kuuluvat edut. Niin kutsuttua pop-up vapaaehtoisuutta voidaan soveltaa joissain tapauksissa ja siihen on luotava käytännöt, mutta se säilyy toissijaisena tapana tehdä vapaaehtoistyötä partiossa. Partion tulee pystyä vastaanottamaan vapaaehtoistyötä myös ilman partion jäsenyyttä ja se tulee tehdä teknisten ratkaisujen puolesta mahdolliseksi. Esimerkiksi, jos aikuinen tulee tekemään lippukunnan kesäleirille kerran vuodessa vapaaehtoistyötä, hän voisi mm. vakuutusten puolesta niin tehdä eikä häneen sovellettaisi nk. EVP-linjausta. Toisaalta joku voi haluta tarjota omaa erikoisosaamistaan esimerkiksi jonkun tapahtumaprojektin

käyttöön ilman, että liittyy partion jäseneksi. Tämä voi edellyttää joidenkin partion käytössä olevien työkalujen käyttämistä, mikä tulisi tehdä mahdolliseksi.

Partion jäsenyyteen liittyvien palvelujen ja toimenpiteiden kehitystä kannattaa jatkossa ajatella erityisesti asiakkaan eli partiolaisen näkökulmasta. Tätä tavoitetta tukemaan on kehitetty Partiolaisen jäsenpolku, joka tunnistaa partiolaisen kontaktipisteitä ja palvelutarpeita partiouran eri vaiheissa, lähtien liittymisestä ja päättyen mahdollisesti partion lopettamiseen jossain vaiheessa. Kehitystoimia pohdittaessa kannattaa tarkastella niiden vaikutusta koko jäsenpolkuun, sillä yhden asian muuttaminen vaikuttaa helposti toiseen. Jäsenpolku havainnollistaa tulevia kehitystarpeita nostamalla esiin kontaktipisteitä, joista partio ei suoriudu kovin hyvin tai jossa jäsenpolku on vaarassa katketa ilman järjestön aktiivisuutta.

Jatkossa on tärkeää huomioida paremmin aikuisen partiolaisen harrastusmahdollisuudet suhteessa vapaaehtoistyön tekemiseen, osana partioon kiinnittymistä. On tärkeää panostaa uusien partiolaisten ryhmäytymiseen ja aikuisten perehdytykseen. Lisäksi on tärkeää tukea aikuisen motivaatiota pysyä partiossa mm. oman osaamisen kehittämisen kautta. Tässä esimerkiksi hyvin toteutettujen ja laadukkaiden koulutusten merkitys on suuri. Erityisesti akelan ja sammon pestien merkityksen korostamiseen, arvostamiseen ja parempaan huomiointiin on syytä kohdistaa enemmän toimenpiteitä ja resursseja.

Hallinto, säännöt ja maksut

Jäsen- ja tapahtumamaksujen osalta työryhmä teki skenaariotyöskentelyä, jota täydennettiin lippukuntahaastatteluista ja jäsenyyskyselystä saatavalla datalla. Kysyttäessä vastaajilla on yleisesti taipumus kannattaa olemassa olevaa järjestelmää, ellei siinä ole merkittäviä ongelmia. Tämä näkyi myös jäsenmaksun ja tapahtumamaksujen osalta niin, että suurin osa kannatti nykyisenkaltaista maksumallia. Esimerkiksi käyttöperusteinen tai ”all-inclusive” -mallit eivät saaneet suurta kannatusta. Tämän perusteella työryhmä on tehnyt toimenpide-ehdotukset perustuen Skenaario 2:n muodostamaan tulevaisuuskuvaan eli pitäen pohjana nykyistä jäsenmaksumallia. Tästä huolimatta sekä tulosten perusteella että työryhmän pohdinnan tuloksena löytyi muutamia kehityskohtia jäsen- ja tapahtumamaksuihin.

Entistä selkeämmäksi jäsenmaksukäytännön voisi tehdä siirtyminen keskusjärjestön ja A-jäsenten osuuden kattavaan lisenssimaksuun, jonka suuruus olisi sama kaikille. Lisenssimaksu kuvaisi havainnollisemmin sen, mitä osallistuminen partiotoimintaan Suomessa edellyttää ja toisaalta mitä etuja se tarjoaa. Partion jäsenetujen osalta lippukuntahaastattelut eivät tuoneet esiin muutostarpeita. Nykyisiä jäsenetuihin oltiin jäsenmaksun suuruuteen nähden tyytyväisiä.

Lippukuntahaastatteluissa nousi esille mahdollisuus maksaa partion jäsenmaksu useammassa kuin yhdessä erässä. Jäsenyyskyselyssä selvästi suosituimmiksi vaihtoehtoiksi nousi nykyinen vuoden jäsenyyskausi yhdessä erässä tai vuosi yhdessä tai useammassa erässä maksettuna. Muuta ajanjaksoa kannatti alle 10 prosenttia vastaajista. Nykyistä EVP-tutustumiskäytäntöä pidettiin jäsenyyskyselyssä hyvänä, eivätkä muut vaihtoehdot saaneet juurikaan kannatusta. Nykyistä jäsenmaksumallia pidettiin lippukuntahaastatteluissa toimivana ja jäsenyyskyselyssä parhaimpana ratkaisuna (kannatti 74 prosenttia vastaajista). Perhepartiolaisille toivottiin kysely vastauksissa pienempiä jäsenmaksuja. Lippukuntahaastatteluissa jäsenmaksujen ei katsottu vaikeuttavan uusien aikuisten tai muiden jäsenten liittymistä lippukuntaan.

Jäsenyyskyselyn vastausten ja myös lippukuntahaastattelujen perusteella kannatetaan tapahtumien tekijöille alhaisempia maksuja, mutta vastauksista ei käy selville, voisiko joltain toiselta ryhmältä kerätä nykyistä suurempia maksuja. Haastatteluista kävi ilmi, että lippukunnat päästävät tekijät halvemmilla omiin tapahtumiinsa, mutta käytäntö vaihtelee. Perheen kaikille perhepartiolaisille yksi yhteinen jäsenmaksu keräsi kannatusta jäsenyyskyselyssä erityisesti niiltä, joiden ensisijainen pesti on taustamuuttujien mukaan lippukunnassa.

Jäsenyystiedon hyödyntäminen päätöksenteossa

Erityisesti muihin järjestöihin kohdistuneen vertailun perusteella voidaan sanoa, että partion jäsenhallinta ja jäsenyystiedon hyödyntäminen päätöksenteossa ovat erinomaisella tasolla. Suomen Partiolaisten jäsenyydenhallinnan valtakunnalliset palvelut ja prosessit ovat avoimia ja tarkoituksenmukaisia suhteessa vertailtuihin järjestöihin. Suomen Partiolaisten jäsenyydenhallinta mahdollistaa tietoon perustuvan johtamisen ja kehittämisen. Muissa järjestöissä tehdään käsityönä monia sellaisia asioita, joita partiolaisrekisteri Kuksassa on joko automatisoitu tai voi tehdä itsepalveluna. Kuksa myös tarjoaa luotettavaa tietoa reaaliaikaisesti. Partiossa on vielä kehitettävää

jäsentietojen yhdistämisessä muista lähteistä saatavaan tietoon, jolloin voitaisiin tehdä valistuneempia johtopäätöksiä ja parempia toimenpiteitä.

Projektin aikana tehdyt toimenpiteet

Jäsenyyskäsitys-selvitystyön aikana ja yhteydessä tehtiin joitakin pieniä korjauksia jäsenyyshallintaan Kuksassa. Lisäksi Partion tulevaisuusseminaari (21.-22.9.2019) käynnisti muutamia kehityskohtia esimerkiksi liittymisjonojen hallintaan Kuksassa. Nämä jo julkaistut tai toteutuksessa olevat toimenpiteet on lueteltu alla:

- Hae eroa –painikkeen lisääminen
- Uusi laskutusjärjestelmä
- Jäsenyysviestinnän kehittäminen
- Partiohaku toiminnon kehittäminen
- Liittymislomakkeen uudistaminen
- Jono-toimintojen selkiyttäminen
- Perhetunnisteen lisääminen järjestelmään

Toimenpide-ehdotukset

Selvityksestä tehtyjen johtopäätösten osalta listataan toimenpiteitä vastaamaan havaittuja haasteita ja puutteita. Selvitys ei ota kantaa siihen, toteutetaanko kaikkia toimenpiteitä sellaisenaan tai miten ja millä aikataululla ne toteutetaan. Toimenpiteet sisältävät kuvauksen lisäksi mahdollisen vastuutahon sekä aikajänteen toteutukselle. Partioneuvosto ja hallitus tekevät toimenpiteistä ja niiden toteutuksesta erikseen päätökset.

Liittymisen helpottaminen

Toimenpide 1: Partion aloitustapahtumat syksyllä

- Kuvaus: Pyritään sijoittamaan syksyn alkuun joko suuri piirin tai keskusjärjestön tapahtuma, joka kannustaa ilmoittautumisen yhteydessä maksamaan myös jäsenmaksun ajoissa ja kirjaamaan uudet partiolaiset jäsenrekisteriin. Samalla osallistujalle tarjotaan heti kauden alussa vaikuttava partioelämys.
- Tyyppi: Huomioidaan toiminnansuunnittelussa
- Toteutus: SP ja A-jäsenet
- Aikajänne: Jatkuva

Toimenpide 2: Aikuisen liittyminen partioon

- Kuvaus: Mahdollistetaan virallisesti aikuisten liittyminen suoraan partioon eli joko A-jäsenen tai keskusjärjestön jäseneksi. Ikäkausiohjelmiin osallistuvat liittyisivät edelleen suoraan lippukuntaan. Tukee uusien aikuisten osallistumista ja vapaaehtoistyötä nykyistä paremmin. Selvitetään myös mahdollisuudet määräaikaiseen osallistumiseen, jäsenyyteen (esimerkiksi tapahtumapestiä varten) ja eroamiseen (esimerkiksi varusmiespalveluksen ajaksi). Myös huoltajan jäsenyys voidaan selvittää.
- Tyyppi: Tehdään jatkoselvitys
- Toteutus: SPH
- Aikajänne: Selvitys 2020, toimeenpano 2021

Toimenpide 3: Partiotoimintaan tutustumisen periaatteiden päivitys

- Kuvaus: Selkeytetään Partiotoimintaan tutustumisen periaatteita niin, että mahdollistetaan kertaluontoinen auttaminen useita kertoja eikä rinnasteta sitä partioon tutustumiseksi. Esimerkiksi partiolaisten vanhempien auttaminen kesäleireillä vuosittain.
- Tyyppi: Päivitetään linjausta
- Toteutus: SPH
- Aikajänne: PN I/2020

Jäsenmaksut

Toimenpide 4: Perhekohtaisen jäsenmaksun selvittäminen (erityisesti perhepartion osalta)

- Kuvaus: Selvitetään mahdollisuutta perhekohtaiseen jäsenmaksuun erityisesti perhepartioon osallistuvilta perheiltä. Kokonaismaksu koko perheelle tai kattosumma samassa taloudessa asuvien partiolaisten jäsenmaksulle.
- Tyyppi: Tehdään jatkoselvitys
- Toteutus: SPH
- Aikajänne: Selvitys 2020, toimeenpano 2021.

Toimenpide 5: Partion jäsenmaksun maksaminen kausittain (lukukausimaksu)
- Kuvaus: Selvitetään voidaanko partion jäsenmaksu muuttaa kausikohtaiseksi (eli kevät- ja syyskauden maksu) ja vaatiiko asia sääntömuutoksen.
- Tyyppi: Tehdään jatkoselvitys
- Toteutus: SPH
- Aikajänne: Selvitys ja toimeenpano 2020

Toimenpide 6: Partion jäsenmaksun maksaminen useammassa erässä
- Kuvaus: Mahdollistetaan partion jäsenmaksun laskuttaminen ja maksaminen useammassa kuin yhdessä erässä. Luodaan tekninen ratkaisu.
- Tyyppi: Selvitetään tekninen toteutus
- Toteutus: Toimisto
- Aikajänne: Selvitys ja toimeenpano 2020

Toimenpide 7: Jäsenlaskutuksen periaatteet
- Kuvaus: Laaditaan selkeät periaatteet jäsenmaksuihin ja -laskutukseen. Ratkaistaan tässä yhteydessä mm. ensimmäisen syyskauden laskutus sekä muita pienempiä asioita.
- Tyyppi: Laaditaan periaatteet
- Toteutus: Toimisto
- Aikajänne: Toimeenpano 2020

Toimenpide 8: Opiskelijan jäsenmaksu
- Kuvaus: Selvitetään, tulisiko esimerkiksi 19 tai 22 ikävuoteen asti olla erillinen jäsenmaksuluokka. Varmistetaan, että opiskelijat tietävät mahdollisuudesta saada jäsenmaksuvapautus tarpeen (sosiaaliset/taloudelliset perusteet) mukaan.
- Tyyppi: Tehdään jatkoselvitys
- Toteutus: SPH
- Aikajänne: Selvitys ja toimeenpano 2020

Tapahtumien osallistumismaksut

Toimenpide 9: Tapahtumamaksuista suositus lippukuntiin
- Kuvaus: Laaditaan erityisesti lippukunnille suositus tapahtumamaksujen suuruudesta tapahtumien tekijöille. Tavoitteena vähentää eriarvoisuutta. Päivitetään ohjeistus tapahtumamaksuista tarvittaessa Partion vapaaehtoistoiminnan linjauksiin.
- Tyyppi: Laaditaan suositus
- Toteutus: SPH
- Aikajänne: Toimeenpano 2020

Toimenpide 10: Tapahtumamaksuista linjaus SP:n tapahtumiin
- Kuvaus: Selvitetään alhaisempia tekijämaksuja SP:n tapahtumien tekijöille (erityisesti Satahanka ja Finnjamboree). Lasketaan malliksi aiempien projektien tapahtumamaksut tekijöille ja leiriläisille. Päivitetään tapahtumien hinnoittelua tarvittaessa.
- Tyyppi: Tehdään jatkoselvitys
- Toteutus: SPH
- Aikajänne: Selvitys ja toimeenpano 2020

Toimenpide 11: Ei-partiolaisten tapahtumamaksun tulouttaminen
- Kuvaus: Linjataan ei-partiolaisten tapahtumamaksujen tulouttaminen (tapahtumalle vai keskusjärjestölle/piirille). Tällä hetkellä ei-partiolaisen korkeampi tapahtumamaksu menee usein tulona tapahtumaprojektille. Pysyvälle organisaatiolle tulee kuluja mm. vakuutuksen ja työajan kautta. Onko ei-partiolaisen korkeampi hinta ”EVP-lisä” vai onko partiolaisen hinta ”partiolaisalennus”.

- Tyyppi: Päivitetään tapahtumaprojektien toimeksiantopohjaa
- Toteutus: SP ja A-jäsenet
- Aikajänne: 2019 tai 2020

Muut toimenpiteet

Toimenpide 12: Kuksan jäsentyyppien tarkentaminen
- Kuvaus: Tarkennetaan Kuksan käyttöä jäsenrekisterinä lippukunnille. Rekisteriin on lähtökohtaisesti tarkoitus lisätä vain partion jäseniä, mutta perustellusta syystä myös niitä lippukunnan jäseniä, jotka eivät ole partiolaisia. Harkitaan nykyisen ”vain lippukunnan jäsen” -tyypin korvaamista tarkemmilla jäsentyypeillä (kuten kunniajäsen, kannatusjäsen, lippukunnan auttajat, 0-3 vuotiaat).
- Tyyppi: Kirjataan periaatteet ja tekninen toteutus
- Toteutus: SPH
- Aikajänne: Toimeenpano 2020

Toimenpide 13: Lisenssimaksun selvittäminen
- Kuvaus: Selvitetään lisenssimaksun mahdollisuutta partiossa. Tämä voisi selventää jäsenmaksun jakautumista eri toimijoille. Lisenssimaksulla tarkoitettaisiin keskusjärjestön ja A-jäsenen osuutta nykyisestä jäsenmaksusta, ja se sisältäisi mahdollisuuden osallistua partiotoimintaan, vakuutuksen ja alennukset. Pyritään määrittelemään lisenssimaksu samansuuruiseksi kaikkialla Suomessa (tällä hetkellä A-jäsenten jäsenmaksut eroavat huomattavasti toisistaan).
- Tyyppi: Tehdään jatkoselvitys
- Toteutus: SPH
- Aikajänne: Selvitys 2020, toimeenpano 2021-23

Toimenpide 14: Jäsentiedon toimittaminen lippukunnille
- Kuvaus: Selvitetään mahdollisuutta tuottaa lippukunnille dynaamisia/visuaalisia jäsentiedon raportteja kasvun ja kehityksen tukemiseksi (esimerkiksi Power BI alustalla).
- Tyyppi: Tehdään jatkoselvitys
- Toteutus: SPH
- Aikajänne: Selvitys ja toimeenpano 2020

Työryhmän jäsenet ja aikataulu

Työryhmään kuuluivat:
- Antti Reinikainen
- Lasse Roiha
- Jyri-Petteri Paloposki
- Kira Järves
- Victor Spiby
- Antti Matikainen
- Stefan Stjärnstedt
- Petra Valkonen
- Ville Jokinen

Lisäksi Mikko Lehtonen, Anu Koski ja Aapo Kiilunen antoivat arvokasta tukea työhön.

Projektin aikataulu:
- 1/2019: Projektin toimeksianto
- 2/2019: Projektiryhmän rekrytointi
- 3/2019: Selvitettävien asioiden sekä menetelmien päättäminen
- 4-6/2019: Järjestövertailujen, lippukuntahaastattelujen ja skenaarioiden tekeminen
- 7-8/2019: Järjestövertailujen jatkaminen, jäsenyyskyselyn muotoileminen
- 9/2019: Jäsenyyskysely
- 10/2019: Tulosten arviointi, toimenpiteiden muotoileminen ja raportointi
- 11/2019: Selvityksen hyväksyminen ja jatkotoimenpiteistä päättäminen

Liitteet

Partiolaisen jäsenpolku
Jäsenyyskäsityksen skenaariot
Jäsenyyskyselyn raportti

Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry
Töölönkatu 55, 00250 Helsinki | Puh. (+358 9) 8865 1100 | Faksi (+358 9) 8865 1199 | info@partio.fi | www.partio.fi